

[illegible]

Razem w roku: 84													
	15	15				30						24	

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

1. Przekazanie wiadomości związanych z biologią ogólną. Poznanie budowy i funkcji komórek prokariotycznych i eukariotycznych.

2. Poznanie cech anatomicznych i morfologicznych poszczególnych struktur biologicznych.

3. Zdobywanie wiedzy na temat genetyki populacyjnej i genetyki rozwoju oraz mechanizmów dziedziczenia cech

4. Zdobywanie wiedzy o skutkach oddziaływań czynników zewnętrznych na organizm oraz wpływu czynników środowiska na proces mutagenyzy w komórkach; zdobywanie wiedzy o mechanizmach powstawania i technikach wykrywania mutacji genetycznych i aberracji chromosomowych u człowieka

5 . Nabycie umiejętności posługiwania się mikroskopem optycznym oraz sporządzania prostych preparatów mikroskopowych z materiału biologicznego, przyżyciowych i utrwalonych.

6 . Posługiwanie się wiedzą z zakresu biologii komórki i genetyki w badaniach medycznych.

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:				
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	A.W1.	-zna ogół nazw i terminów stosowanych w histologii	-egzamin w formie pisemnej	WY, CL, SE, SK
W 02	A.W3.	- definiuje prawidłową budowę i funkcje komórek, tkanek oraz materiału genetycznego w odniesieniu do mechanizmów dziedziczenia cech, rozumie dziedziczenie monogenowe i poligenowe		WY, SE, SK
W 03	A.W4.	- wykazuje znajomość organizacji żywej materii, cytofizjologii komórki i		WY, CL, SE, SK

W 04	A.W7.	molekularne aspekty regulacji procesów komórkowych - posiada wiedzę o budowie kwasów nukleinowych i białek, lipidów i cukrów, wie jakie mają właściwości i jaką pełnią rolę, zna podstawy genetyki klasycznej, populacyjnej i molekularnej		WY, CL, SE, SK
W 05	A.W8.	- posiada wiedzę o procesach metabolicznych i ich regulacji, zna podstawy biologii rozwoju oraz potrafi przedstawić regulację rozwoju na przykładzie organizmów modelowych, ma podstawową wiedzę na temat procesów starzenia się organizmu		WY, SE, SK
W 06	A.W10.	-zna metody diagnostyki cytogenetycznej, zwłaszcza techniki fenotypowania chorób uwarunkowanych genetycznie na poziomie komórkowym i molekularnym		WY, CL, SE, SK
W 07	A.W22.	-posiada wiedzę o pozytywnych i negatywnych efektach oddziaływań zewnętrznych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, oraz wpływu czynników środowiska na proces mutagenezy w komórkach		WY, CL, SK

U 01	A.U4.	-potrafi wykrywać i oznaczać patogeny w tym egzogenne cząstki biologiczne, mikroorganizmy bądź ich substancje toksyczne będące przyczyną procesów patologicznych.	- zaliczenie na podstawie praktycznego wykonania zadań, udokumentowanych w zeszycie ćwiczeniowym oraz kolokwium	CL, SE
U 02	A.U5.	-potrafi ocenić jakość i stężenie kwasów nukleinowych		CL
U 03	A.U13	- potrafi identyfikować i opisywać składniki strukturalne komórek i tkanek, posługuje się mikroskopem optycznym, wykonuje preparaty mikroskopowe z materiału biologicznego oraz sporządza preparaty przyżyciowe i utrwalone		CL, SK
U 04	A.U16	- potrafi wyjaśnić wpływ czynników środowiskowych na organizm, ocenia uwarunkowania genetyczne rozwoju chorób indukowanych chemicznymi i fizycznymi mutagenami,		WY, CL, SK
K 01	A.K1.	student jest świadomy konieczności stałego doszkalania się		SK
** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki				

zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.	
Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 4 Umiejętności: 4 Kompetencje społeczne: 2	
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	60
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	24
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	84
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	4
Uwagi	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)	
Wykłady <ol style="list-style-type: none"> 1. Poziomy organizacji żywej materii, podstawy funkcjonowania organizmów 2. Biologia komórki 3. Rozmnażanie organizmów 4. Budowa komórki i tkanek 5. Budowa materiału genetycznego 6. Dziedziczenie cech (dziedziczenie monogenowe, poligenowe, grup krwi, płci) 7. Mutacje punktowe, mechanizmy naprawcze DNA 8. Podstawy biologii rozwoju. Regulacja rozwoju na przykładzie organizmów modelowych. 9. Procesy starzenia 10. Biologia molekularna	
Seminaria <ol style="list-style-type: none"> 1. Sporządzanie i analiza rodowodów. Zasady dziedziczenia. Recesywność i dominacja. Relacje genotyp-fenotyp. 2. Zjawisko hybrydyzacji kwasów nukleinowych oraz jego zastosowanie na przykładzie technik cytogenetyki molekularnej. 3. Metody badania kwasów nukleinowych wykorzystywane do wykrywania i identyfikacji mutacji. Zmienność i dziedziczność. Mutacje a polimorfizm. Mutacje punktowe. Mutacje dynamiczne.	
Ćwiczenia <ol style="list-style-type: none"> 1. Technika obserwacji i analizy mikroskopowej materiału biologicznego; samodzielne	

sporządzanie preparatów mikroskopowych oraz rysunku mikroskopowego z opisem.

2. Właściwości fizykochemiczne białek, cukrów i lipidów wykorzystywane w technikach mikroskopowych oraz badaniach diagnostycznych materiału biologicznego.
3. Histologia tkanek zwierzęcych; rodzaje i funkcje tkanek zwierzęcych rozpoznawanie typów tkanek kręgowców z różnych gromad (ssaki, ptaki, płazy), obserwacja preparatów trwałych i sporządzanie rysunku mikroskopowego z opisem.
4. Rozpoznawanie mikroskopowe grzybów; morfologia i anatomia rodzajów i gatunków: *Saccharomyces cerevisiae*, *Mucor sp.*, *Aspergillus sp.*, *Penicillium sp.*, obserwacja preparatów trwałych jak również wykonanych samodzielnie z materiału biologicznego, sporządzanie rysunku mikroskopowego z opisem.
5. Rozpoznawanie grzybów wielkoowocnikowych z różnych grup systematycznych; rozpoznanie gatunków grzybów w tym trujących, charakterystyka mikroskopowa hymenoforów, zarodników i organizacji plechy na preparatach trwałych oraz z pobranego materiału, sporządzanie rysunku mikroskopowego z opisem.
6. Rozpoznawanie gatunków roślin o znaczeniu toksykologicznym; obserwacja materiału roślinnego, nasion i owoców, analiza chromatograficzna TLC substancji toksycznych pochodzenia roślinnego.
7. Podstawy palinologii, znaczenie pyłków w alergologii; budowa morfologiczna ziarna pyłku, mechanizm powstawania uczulenia (pyłkowiny) i diagnostyka, rola palinologii w kryminalistyce.
8. Współczesne metody badania genotoksycznych substancji występujących w środowisku człowieka.
9. Właściwości kwasów nukleinowych oraz ich wykorzystanie w metodach biologii molekularnej. Ocena stężenia i jakości DNA (pomiar spektrofotometryczny, rozdział elektroforetyczny).
10. Podstawowe metody badań cytogenetycznych: oznaczanie kariotypu i analiza prążkowa. Obserwacja i identyfikacja aberracji chromosomowych w kariotypie ludzkim.

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Dingermann, Kreis, Rimpler, Zundorf, Biologia Farmaceutyczna, MedPharm, 2009.
2. Solomon, Berg, Martin, Villee, Biologia, Multico, Warszawa 2011.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

Wszelkie inne pozycje literaturowe dotyczące poszczególnych tematów programowych.

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

1. rzutnik multimedialny
2. mikroskopy dla studentów
3. mikroskop asystencki z możliwością podłączenia kamery wraz z monitorem
4. stanowiska laboratoryjne do pobierania materiału biologicznego i przygotowania preparatów mikroskopowych z dostępem wody, palników gazowych wraz z podstawowymi narzędziami związanymi z preparatyką mikroskopową takimi jak

- skalpele, żyletki, igły preparacyjne, płytki do wykonywania skrawków preparatów ciętych, szkiełka podstawowe i nakrywkowe
5. stanowiska laboratoryjne z dostępem do wody i palników gazowych umożliwiające bezpieczną pracę z substancjami i roztworami służącymi do utrwalania i barwienia preparatów (stężony kwas siarkowy, kwas octowy lodowaty, siarczan anilinowy, acetokarmin, wodzian chloralu, zieleń metylowa i inne)
  6. Stanowisko laboratoryjne z wyciągiem i dostępem do napięcia umożliwiające pomiar stężenia oraz przeprowadzenie procesu elektroforezy kwasów nukleinowych i wizualizację jej wyniku. Sprzęt i odczynniki: spektrofotometr, aparat do elektroforezy poziomej wraz z zasilaczem, transiluminator UV, pipety automatyczne, agaroz, bufory, próbki DNA, RNA, markery masy DNA i RNA, materiały zużywalne (końcówki do pipet, probówki typu eppendorf, tip.)

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

nie ma wymagań wstępnych

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

Zaliczenie przedmiotu uzyskuje się po zaliczeniu części ćwiczeniowej, po spełnieniu warunków opisanych w w/w metodach weryfikacji efektów kształcenia oraz na podstawie pozytywnie zdanego egzaminu teoretycznego (test 30 pytań zamkniętych i 5 pytań otwartych). Minimalny próg zaliczeniowy z egzaminu określony jest jako 60% poprawnych odpowiedzi na pytania z zakresu wiedzy określonej efektami kształcenia wyszczególnionymi powyżej. Warunkiem przystąpienia do egzaminu końcowego z przedmiotu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń, które otrzymuje się na podstawie cząstkowych zaliczeń z wykonanych zadań udokumentowanych w zeszycie ćwiczeniowym. Wymagania do zaliczenia ćwiczeń obejmują umiejętności polegające na wykonaniu zadań laboratoryjnych i mikroskopowych oraz wykazaniem wiedzy określonej zakresem realizowanych tematów zajęć. Obowiązkowe jest również odrobienie wszelkich zaległości, na ostatnich zajęciach, w tym usprawiedliwionych nieobecności powyżej regulaminowych 10%.

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem)
Bardzo dobra (5,0)	100-90% pozytywnych odpowiedzi z egzaminu końcowego
Ponad dobra (4,5)	89-85% pozytywnych odpowiedzi z egzaminu końcowego
Dobra (4,0)	84-75% pozytywnych odpowiedzi z egzaminu końcowego
Dość dobra (3,5)	74-65% pozytywnych odpowiedzi z egzaminu końcowego
Dostateczna (3,0)	64-60% pozytywnych odpowiedzi z egzaminu końcowego

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem analityki Medycznej

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

ul. Borowska 211 , 50-556 Wrocław

tel. (71) 784 04 97, email beata.stankiewicz@umed.wroc.pl

Koordinator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

prof. dr hab. Adam Matkowski, email adam.matkowski@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Adam Matkowski, prof. dr hab. n. farm., biologia medyczna, nauczyciel akademicki – wykłady,

Dorota Woźniak, dr n. farm., biologia medyczna, nauczyciel akademicki – ćwiczenia, wykłady

Monika Bielecka, dr n. przyr., biologia medyczna, nauczyciel akademicki – ćwiczenia

Sylwia Zielińska, dr n. farm., biologia medyczna, nauczyciel akademicki – ćwiczenia

Weronika Kozłowska, mgr farm, mgr inż. biotech, biologia medyczna, nauczyciel akademicki ćwiczenia

Bartosz Pencakowski, mgr, biologia medyczna, nauczyciel akademicki - ćwiczenia

Marta Stafiniak, mgr, biologia medyczna, nauczyciel akademicki – ćwiczenia

Data opracowania sylabusu

22.06.2017

Sylabus opracował(a)

Dorota Woźniak, dr n. farm.

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....

UNIWERSYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Załącznik nr 5
do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego
we Wrocławiu nr 1630
z dnia 30 marca 2016 r.